

№ 8

Utgiven av Svenska Folkförbundet.
Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.
UTKOMMER ALLA ONSDAGAR

27 febr.

Ett ord i valfrågan.

Riksdagsvalen stå för dörren och Kustbon har behandlat frågan i många artiklar. Frågan är för oss svenskar av stor betydelse och därför ha vi alla skäl att ännu en gång tala om densamma.

Att vi behöva vår representant, är klart för oss alla. För att nå målet, får vi blockera med något parti, ty till det estniska parlamentet skickas en representant på 12000 invånare, och vi äro ej mera än 8000.

Att finna lämplig bundsförvant, som samtidigt giver svenskarnas representant fria händer i parlamentet, är en svår fråga, men vi hoppas att våra erfarna ledare lösa den efter bästa förmåga. Ville blott säga, att vi måste vara försiktiga i valet. Att välja efter partiprogrammen går nog ej, ty här gälla väl huvudsakligen de personliga egenskaperna, som äro av avgörande betydelse.

Klart är, att vårt svenska folk måste gå medelvägen. Lika litet som de högerstående partierna passa för oss, lika litet passa även vänstermännen, (socialisterna med sina flyglar). Vårt svenska folk vill och får ej upplösas i socialismens internationalism, som avser att förstöra och utrota allt vad folkets egenart beträffar. Ett folk, som kämpar för sin nationella tillvaro, måste undvika att falla i en sådan kittel.

Den lämpligaste bundsförvanten vore ett liberalt mellanparti, som respekterar och understöder våra strävanden.

Block med minoriteterna, om dessa förena sig, torde även vara att beakta.

F. R

Riksdagsvalen.

„Stackars den som är liten“ säger ett gammalt ordstäv, vilket har sin tillämpning även på oss estlandssvenskar.

Vi äro på förhand slagna till slant genom att gå till valen med egna rent svenska listor. Vallagen fordrar nämligen, att varje parti måste kunna föra in minst två man, annars gå alla dess röster förlorade. Därtill fordras 500 kronors borgen, vilken summa icke återbetalas, om försöket misslyckas

I Kustbon nr. 3 rekommenderar E. Gahlnbäck valförbund med minoriteterna, och det kunde synas, som om det vore svenskarnas naturliga plats, men för dem, som någorlunda känna till stämningen ute i bygderna, förefaller denna väg att vara alltför riskabel.

Inom minoritetsbefolkningen spela tyskarna en ingalunda obetydlig roll och blotta häntydningen på valförbund med dem verkar kalldusch på en hel del svenskar särskilt på nybyggarna. En del f. d. godsägare gjuta även olja på elden genom att ingenting vilja lära av historien och ingenting heller glömma. Komma därtill illasinnade partitungor med i spelet, kan man frukta det värsta av ett dylikt valförbund. Samarbeta med de kristliga kan icke heller komma i fråga.

Även andra partier kunna vara rätt så välvilliga, när det gäller att vinna röster, men med den ärliga viljan att verkligen göra något för oss torde det vara tivelaktigt.

Vad som dock är det värsta av allt, är att det torde bli omöjligt att samla alla svenskar kring ett parti. Ty även här har folk olika uppfattning, och då vi ej kunna gå till valen med rent

svensk lista, är det fara värt att fåren ej kunna vilja lyssna till herdarnas lockrop utan gå sina egna vägar.

Ja, det ser mörkt ut. Vem vill visa oss den goda och rätta vägen?
Väljare.

Vilken? (bundsförvant)

Redaktionen frågar i slutet av min skrivelse i Kustbon nr. 6 och vill naturligtvis ha svar på frågan, isynnerhet då meningen på det stället blivit rätt dunkel.

I valfrågan ha vi svenskar ej haft tillfälle att lära oss gå utan stöd, och när försök gjordes blev det kullerbytta. Har man en gång slagit sig så blir man ängslig, därför syns det vara allmänt givet (Kustbo i nr. 2 och G. i. nr. 5.) att vi ej får gå till valen utan en s. k. bundsförvant. Endast Erik P—n i nr. 6 har nog mod att uppmana till självständig handling. Bara medvetandet om att det finns män, som vilja gå och stå raka i ryggen utan att gömma sig bakom andra, fyller en med nytt mod, och hade vi även själva flera sådana män, så behöfde vi åtminstone ej tjäna till leksak åt ulvar i fåra kläder.

Jag kommer dock ej helt ifrån min pessimism, och emedan vi äro få, borde vi dock utnyttja även de röster, som vi möjligtvis kunde få från estniskt håll. Jag menar här den del av estniska frisinnade jordbrukare, som ännu ej slutit sig till något av de nu varande politiska partierna.

Namnet av vårt parti bleve i varje fall „Svenska folkpartiet“ med tilläggav t. ex. „Vabariigi vabameelsed põllumehed“ eller

också „Eesti vabameelsed põllumehed“. Initiativtagaren vore ju Svenska folkpartiet och om våra män i riksdagen även uppträda för att bevaka såväl estniska som svenska jordbrukares intressen, så behöver det alls ej vara till skada för svenskheten.

„Den gamla goda svenska tiden“ bevaras ännu i gott minne hos ett flertal öster och även vår tids svenskar äro rätt allmänt kända som hedersmän. Följaktligen ha vi föruttsätningar för att kunna hoppas på anslutning.

Dessa estniska jordbrukare vore då vår omnämnde frivillige bundsförvant, och härmed torde frågan vara besvarad.

Det är ju fint att heta riksdagsman och så är det ju skäligt arvode också, bara man ger sig mödan att gå till ett eller annat sammanträde. Vad som emellertid är så mycket kinkigare, är att själv göra något för att bli vald. Man måste ut och blotta sig inför alla väljare genom föredrag och förklaringar, och sålunda åtar man sig även förpliktelser mot dessa, förpliktelser, som sedan i parlament ej får färgätas.

Lättast går det ju förstås att ingå förbund med något annat politiskt parti igen. Då behövs det bara ett par små skrivelser i Kustbon, och saken är undanstökad. Inga besvärliga resor, inga tal och förklaringar, ingen propaganda, allting går utav sig självt just som det bara vill gå.

Är man i allmänhet av sådan mening, så får väl inte heller jag stora gudsfriden. *Öbo.*

— **En säregen stöld.** Kyrkan i byn Kosov i Ukraina har i sitt ägo ett dyrbart, med ädelstenar smyckat kors, som blott en gång om året, nämligen vid den så kallade „Jordansfesten“ då, den närbelägna floden välsignas, tages ut ur kyrkan och bäres dit.

Två män från Lemberg tänkte nyligen begagna sig av detta tillfälle för att söka bemäktiga sig korset. De hade tagit reda på det ställe vid floden, där välsignelsen skulle äga rum. Kort före högtidlighetens början dök en av förbrytarna ned i det iskalla vattnet, medan den andre hackade upp isen emot. När nu prästen stack ned korset i vattnet, slets detta av någon osynlig makt

ur handen på honom och försvann i djupet.

Sedan man övervunnit det första förskräckelsen, hämtade de bönder, som voro närvarande vid akten, yxor och hackade upp isen ett stycke framåt. Till sin fasa stötte de därvid på ett lik, som höll korset hårt tryckt i sina händer. Det var tjuven. Strax därefter lyckades de också få tag på hans medbrottsling. Denne erkände, att han ämnat söka simmande undkomma med korset. Ingen av dem hade emellertid räknat med det kalla vattnets inverkan, för vilken den dykande tjuven föll offer. De vidskepliga bönderna sågo naturligtvis i tjuvens ändalykt en gudsdom.

Kronprins Olavs giftermål.

Vigseln mellan kronprins Olav och prinsessan Märtha kommer att äga rum den 21 mars. Staden Oslo kommer att såsom bröllopsgåva giva ett fullständigt inrett bibliotek med främst nordisk litteratur.

Isen.

På grund av den oerhört stränga vinterkölden ha isförhållandena även i södra delerna av Öster sjön samt även i Nordsjön blivit synnerligen svåra. På grund därav ha flera isbrytare även från avlägsnare länder sänts de infrusna fartygen till undsättning. Sålunda har från Finland sänts isbrytaren Sampo, från Estland isbrytarna Gladiator och Tasuja samt från Rådssryssland Jermak och Truvor. Dessutom deltaga i isbrytningen några av tyska marinens linjeskepp.

En stor mängd fartyg ligga infrusna i Öresund och Bälten. Somliga av dessa äro i avsaknad av livsmedel och bränsle. Flygare förse dem med matvaror. Andra sjunka på grund av isens gastkramningar. När detta fruktansvärda väderleksläge skall ändras kan ingen säga. Kölden är kastaströfal över stora dela av jordklotet.

Förbindelserna med öarna förbättras. För att förbättra förbindelserna med öarna har Baltiska bärningsbolaget, som uppehåller trafiken, beslutat inköpa ett nytt fartyg från Sverige.

Även linjen Stockholm — Reval skall få nytt fartyg, alldenstund äf Kalevipoeg icke motsvarar de fordringar, som numera uppställas för passagerarfartyg.

Till Republikens 11-te årsdag befriades 68 fångar. Bland dessa befinna sig 11 kommunister.

I Lettland vimlar det av spioner.

Från Riga meddelas att politiska polisens dästades arresterat 9 spioner, som lämnat hemliga uppgifter till utländska kommunister. I spetsen för spionageorganisationen står en viss Hrutski.

„Jermak“ och „Truvor“ på väg till Tysklands isfält.

Rådryska beskickningen härstädes vände till sig sjöfartsstyrelsen med anhållan om att natten till söndagen tända några fyrar öster om Reval, emedan isbrytarna „Jermak“ och „Truvor“ samma natt skulle passera på väg till Tyskland. Fyravdelningen lät tända fyrarna på Stenskar, Ekholm och Kokskär.

Professor Johan Bergman, Stockholm, fyllde den 6 febr. 65 år. Denna födelsedag är en milstolpe i ett sällsynt verksamt liv. Som vetenskapsman, skald, vetenskaplig och populärvetenskaplig författare, föreläsare, vältalare, politiker och skolman har Johan Bergman hunnit uträtta mer än de flesta.

— **Bolsjeviker och kyrkklockor.** Talet om att mörka makter sky klangen av kyrkklockor, synes hålla streck lika väl nu som på sagornas tid. Bolsjeviktidningen „Rabotschaja Gaseta“ uppfordrar nämligen sovjetregeringen att förbjuda ringning i kyrkklockorna. Tidningen motiverar sin begäran med att kyrkklockornas ljud i många av Moskvas kvarter stör „rabsakowtzererna“ det vill säga de arbetare, som studera vid „arbetarfakulteterna“. Sovjetregeringen kan mycket väl förbjuda klockringningen, menar tidningen, enär artikeln IV i dekretet om att kyrka och stat skola vara åtskilda, uttryckligen föreskriver, att fri andaktsutövning i kyrkorna endast får äga rum i den mån den icke stör någon.

Japanerna söka nytt alfabet.

De reformer Kemal Pascha genomfört i Turkiet ha även föranlett japanerna att tänka på diverse förbättringar, nämligen av alfabetet. Sålunda tyckes man vara hägad att ersätta det gamla kinesiska med latinska alfabetet. Västerlandets enorma kulturella utveckling — skriver „Mainichi“,

det stora Osaka-dagbladet — har delvis just möjliggjorts av dess alfabet. Japans nuvarande alfabet är kombination av kinesiska och japanska hieroglyfer. Man har räknat ut, att innan man kan läsa en japansk tidning, måste man lära utantill minst 3000 bokstäver. Detta hindrar kulturens uppsving. —

Forna tiders vintrar.

Kattegatt och Skagerack voro tillfrusna och gångbara för djur och människor vintrarna 1048, 1224—25, 1292, 1296, 1394, 1399, 1423—24. Södra Östersjön var belagd med farbar is vintrarna 1294, 1306, vilket år man reste på isen mellan Öland, Gotland och Estland, vidare 1322—23, då man kunde gå och rida mellan Danmark och Tyskland samt mellan Seland samt hade härbärgen på isen för de resandes trevnad. Södra Östersjön låg ävenledes 1324, 1393—94, 1399, 1407—08 och 1418, 1423—24 då man återigen hade härbärgen på isen, 1426, 1458—59 och 1459—60, vilken sistnämnda vinter är särskild märklig, ty då låg hela Östersjön, så att man kom till fots och till häst från Tyskland till Sverige och Danmark så sent som i slutet av mars. Sedan dröjde det närmare ett århundrade eller till 1545, tills Östersjön åter tillfrös på allvar. Så skedde även 1546, 1573, 1636, 1658, då svenska hären under Karl X Gustav gick över Bältena, samt under den i svenska historien så ödesdigra vintern 1808—09. V. N.

Jugoslavien hotas av översvämningskatastrof.

Vintervädret i Jugoslavien och Macedonien har plötsligt förbytts i töväder, telegraferas från Belgrad. Då det dessutom regnar häftigt, ha floderna mycket hastigt stigit, och särskilt i Macedonien ha stora områden översvämmats. Flera byar och enskilda byggnader äro fullständigt isolerade. Många byar och byggnader ha spolats bort av de strida vattenmassorna, varjämte telefon- och telegrafbindelserna blivit avbrutna.

Jugoslavien hotas av en översvämningskatastrof. Redan flera dagar blåsa över stora delar av landet varma sydliga vindar, som

hastigt smälta de ofantliga snömassorna. I Monastir och Nisch är det flera grader varmt. Genom gatorna forsar vattnet fram och hindrar all trafik. De lågt liggande stadsdelerna stå redan undervatten.

Blodigt uppträde i riksdags- huset.

Måndagen den 18 d:s kl. halv 9-tiden på f. m. ägde ett blodigt uppträde rum i rikskansliets förrum vid vilket konstapeln O. Kondrat blev knivskuren av en inträngande vansinnig mansperson.

På morgonen, när tjänstemännen kommo till arbete, infann sig även en person, som visade tecken till vansinne. Ingången till rikskansliet är gemensam även för republikens regerings och statsäldstens arbetsrum. Vid dörren posterar en soldat samt i vestibulen ordnas tillträdet till rikskansliet och regeringens rum av en vakthavande underofficer.

Den vansinnige, vars namn var B. Kleesman uppträdde i vestibulen, dit tillträdet är fritt, på ett utmanande sätt och lovade att utrota alla socialister från jorden samt sade sig söka efter en kvinnlig tjänsteman.

Till slutgrep han en lång dolk och började fäkta i luften med den.

Vakthavande konstapeln närmade sig för att avlägsna fridstöraren men fick i samma ögonblick sig tilldelat ett knivhugg i kinden och tre fingrar nästan avskurna. Med den vansinniges enorma kroppsstyrka lyckades det honom att kullkasta konstapeln och då han höjde dolken till ett dödande hugg, ekade ett skott och fridstöraren störtade till golvet. Ännu svårt sårad gjorde Kleesman vilt motstånd, och för att övermanna honom måste man från vaktkommandot tillkalla 4 man.

Vid förhör på sjukhuset förklarade Kleesmann, att hans fader befallt honom att gå upp till Domen för att regera. Enligt senare ingånget meddelande avled Kleesman på sjukhuset till följd av blesyren.

Klingan på dolken, som han „opererade“ med, mätte 26 centimeter i längd.

Skolan stänges emedan eleverna skickade kejsaren telegram.

Ecklesiastikministern i Braunschweig har låtit fr. o. m. den 1 april

i år stänga en högre privatskola för flickor, varigenom 27 lärare bliva utan arbete och 320 flickor få söka sig till andra skolor. En ganska säregen orsak ligger till grund för beslutet. Skolan har skickat en lyckönskingsadress till exkaisern på dennes 70-årsdag. Adressen hade undertecknats av en del lärare samt flickorna i de fem högre klasserna.

Natten till söndagen härjades tidningen „Kajas“ redaktionslokal och tryckeri härstades. På grund av den stränga kölden gestaltade sig släckningsarbetet mycket svårt.

Skadan beräknas uppgå till 200.000 kr.

Is i Egypten. Köldvägen har nu nått ökenstrakterna mellan Marsruh och Siva. De sträckor, där vatten funnits, ha inom kort förvandlats till isfält.

Översvämnningar i Grekland. Till följd av de senaste dagarnas skyfallslänkande regn ha flere floder stigit över bräddarna och översvämmat de kringliggande trakterna. Flera städer samt en hel mängd byar stå under vatten. Skadorna äro oerhörda. Järnvägs- och telegrafbindelsen med Turkiet är avbruten.

150 våningars skyskrapor. Skyskrapor på 100 till 150 våningar förutser d:r George Bole vid Ohio statsuniversitet, som nyligen talade vid en byggnadsorganisations årsmöte. Dylåka byggnader skulle möjliggöras genom användning av ett nytt tegel, som upfunnits av Edward Kearth i Chicago. Detta tegel skall väga endast 10 kg. per kubikfot, medan de flesta hittills använda byggnadsmaterial väga omkring 60 kg., och det skall ändå ge högre hållfasthet. D:r Bole förklarade, att det nya teglet icke påverkas av syror eller vatten och icke försämras med åldern.

Antalet hästar minskas snabbt i Chicago. Den vid årsskiftet hållna generalmönstringen visar en minskning med 1,173 från förra året. Nu finns endast 9,272 hästar på den stora stadens gator, vilka i stället äro så mycket livligare trafikerade av automobiler. F. n. äro 360,985 passagerar- och 54,438 lastbilar t trafik.

*Trenumera
på Kustbon!*

Svensk-Finska St. Mikaelss-församlingens röstberättigade medlemmar sammankallas till allmän stämman den 3 mars kl. 12 p. d. å Riddarg 3.

F I S K A R E !

ANVÄNDER NI I EDRA MOTOR-BÅTAR ESTNISK MOTORBRÄNSLE!

Om ej, så försök estnisk

TRAKTORBENSIN

(för petroleummotorer)

DÄRIGENOM SPARAR NI PENGAR.

ty den är billig, kraftigare och mera ekonomisk än petroleum

Estländska Oljeskifferkonsortiet

Tõnismägi 1. TALLINN Telefon 16

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital
Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
S. Karja tän. 15.

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningskola

Tel. 771-08 Grevturegatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203
Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt utvald av Vadstenaspetsar. Motiv och Krugar. Beställningar å linneutstyrlar. Order till landsorten expedieras omgående.

BILJETTER med tåg och båt i hela världen
SOVPLÅTSBILJETTER
Hjälp och råd vid PASSVISERINGAR RESGODS-FÖRSÄKRINGAR MYNTVÄXLING

A.-B. Nordisk Resebureau
Göteborg — Stockholm — Malmö

A.-B. BJÖRKLUNDS

Nejlkeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD
Landets största specialodling i sitt slag:

NEJLIKOR

alla variationer erhållas hos varje blomsterhandlare i riket

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A STOCKHOLM Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget

EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk)11. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING

BRANDFÖRSÄKRING

TRANSPORTFÖRSÄKRING

OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa sig till över

➔ **över hundra millioner cent.** ➔

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

➔ **Försäkra Edert liv och Eder** ➔

➔ **egendom medan tid är!** ➔

SHELL

BENSIN OCH SMÖRJOLJOR

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B

SVEABLÄNDNING

främsta plasten. Partiförsäljare:
ENGWALL HELLBERG Aktiebolag, Gefle.

Betald annonsplats

STORA HOTELET, Linköping.

Innehavare: Fru JENNY KLINGBOM.

Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet, Linköping Intern. hotellcode. 38 rum med 50 bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbelrum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag ar 3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl.

Aktiebolaget

GESTRIKLANDS YLLEFABRIK JÄRBO

Sporttyger, melerade Fittar,
Vadmal och Korderoj.

Goda kvalitéer och billiga priser.

Jönköpings stads och läns sparbank.

Stiftad 1831.

Huvuakontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor i Jönköping, Huskvrana, Norrahammar, Smålands Taberg,

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29.

NORRKÖPINGS APOTEKARES MINERALVATTEN-AKTIEBOLAG

Grundat 1874

Sveriges äldsta Mineralvattenfabrik
Kontor o. Fabrik: Repslagareg. 31,
NORRKÖPING

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG

Telegramadress. Postadress. Telef. UPSALA
EKEBY UPSALA EKEBYBRUK Riks 90 Allm. 92
Kakelugnar, Öppna spisar Väggbeklädnadsplattor Keramik, Mur- & Taktegel Glasera, Fasadtegel Dräneringsrör.

SVEDALA

Tegelmaskiner,
Grävmaskiner,
Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner,
Betonblandare,
Torvmaskiner,
Bränslekrossar för torv, koks och kol,
Pulveriseringsmaskiner,
Vindsiktar,
Torktrumlor,
Brikettpressar,
Transportapparater,
Rullager, Rallvagnshjul.
Skottkärrehjul,
Kokillgods,
Stålgjutgods.

o Aktiebolaget

Abjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GJUTERJET. 52, 76, 203, 4, 608 183.

REPRESENTANT CARL JÖNSSON

Postkast 38 REVAL Telef. 1536